

วิธีดำเนินการวิจัย

สภาพทั่วไปของพื้นที่ทำการศึกษา

1. สถานกำจัดมูลฝอยอ่อนนุช ถนนอ่อนนุช เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร มีพื้นที่ทั้งหมด 585 ไร่ เปิดดำเนินการกำจัดมูลฝอยภายใต้การควบคุมของสำนักรักษาความสะอาด กรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 ประกอบด้วย

- โรงงานกำจัดมูลฝอยโดยการเผาขนาด 1,280 ตันต่อวัน จำนวน 2 โรง
- โรงงานผลิตปุ๋ยจากมูลฝอยขนาด จำนวน 1 โรง
- โรงงานกำจัดสิ่งปฏิกูล จำนวน 1 โรง
- โรงบำบัดน้ำเสียจากกองมูลฝอย จำนวน 1 โรง
- ลานกองมูลฝอย จำนวน 1 ลาน
- โรงงานกำจัดมูลฝอยโดยการเผาขนาด 1,000 ตันต่อวัน จำนวน 1 โรง

(กำลังดำเนินการก่อสร้าง)

ในบริเวณด้านหลังของสถานกำจัดมูลฝอยอ่อนนุช จะมีบ่อบักน้ำชะมูลฝอยจากทุกแห่งในพื้นที่ขนาดประมาณ 15x40x5 ลูกบาศก์เมตร ดังรูปที่ 3.1 น้ำเสียจากบ่อบักน้ำจะไหลผ่านระบบบำบัดน้ำเสียซึ่งใช้การไม่ได้แล้ว ปล่อยผ่านออกสู่คลองตะเข็บ ซึ่งอยู่ทางด้านหลังของสถานกำจัดมูลฝอย และไปบรรจบกับคลองสองห้อง ซึ่งไหลมาจากทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือก่อนระบายลงสู่คลองพระโขนงอีกครั้งหนึ่ง

พื้นที่ทั่วไปใกล้เคียงสถานกำจัดมูลฝอยด้านหน้าจะเป็นชุมชน ร้านค้า ดึงแถว ด้านหลังจะเป็นบริเวณบ้านพักอาศัยของชาวบ้านที่อยู่ริมคลอง บางครอบครัวมีอาชีพเลี้ยงปลาในบ่อ เพื่อจับขายเป็นอาหาร โดยสูบน้ำจากคลองตะเข็บ และคลองสองห้องไปใช้ ทางตอนเหนือน้ำขึ้นไป

ประมาณ 1 กิโลเมตร จะมีชุมชนตั้งอยู่หนาแน่น มีการเลี้ยงวัว และ ไก่ เป็ด ประชาชนใช้ประโยชน์จากคลองทั้งสองแห่งนี้ เพื่อการคมนาคม และการอุปโภค น้ำเพื่อการบริโภคจะใช้น้ำประปา ช่วงท้ายของคลองสองห้องจะพบบ้านเรือนปลูกอาศัย ตลอดจนถึงทางเชื่อมกับคลองพระโขนง ส่วนในคลองพระโขนงจะพบบ้านเรือนปลูกอยู่ตามริมคลองโดยตลอดเช่นเดียวกัน คลองพระโขนงจะมีความกว้างประมาณ 15-20 เมตร ทางตอนเหนือคลองจะมีประตูระบายน้ำเพื่อควบคุมระดับน้ำในคลองพระโขนงอยู่ 1 แห่ง ใกล้สำนักงานแขวงประเวศ เขตพระโขนง บริเวณริมคลองบางส่วนจะพบโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กตั้งอยู่ เช่น โรงงานคัดแยกและหลอมพลาสติก โรงเลื่อยไม้ เป็นต้น ซึ่งตั้งอยู่สลับกับบ้านเรือนของประชาชน บ้านเรือนและโรงงานอุตสาหกรรมริมคลองทั้ง 3 แห่งนี้ จะระบายน้ำเสียลงสู่คลองโดยตรงและระบายผ่านท่อระบายน้ำสำหรับประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณริมคลองพระโขนงนั้น จะใช้น้ำในคลองเพื่อการคมนาคม อุปโภค และใช้สำหรับปลูกพืชผักลอยน้ำรับประทาน เช่น ผักบุ้ง ผักกระเฉด ในบางช่วงจะพบผักตบชวาลอยอยู่เต็มลำคลอง โดยเฉพาะทางเชื่อมระหว่างคลองสองห้อง และคลองพระโขนง

ในช่วงฤดูฝนน้ำเสียจากกองมูลฝอยจะไหลล้นบ่อซึมและไหลผ่านผิวดินลงสู่คลองตะเข็บและไหลเรือกรวมกับน้ำในคลองสองห้อง ซึ่งทำให้คุณภาพน้ำทางด้านกายภาพในคลองตะเข็บและคลองสองห้องเปลี่ยนแปลงไป น้ำมีสีดำขุ่นซึ่งเป็นสีของน้ำเสียจากกองมูลฝอย ความขุ่น ความเค็มและค่า BOD สูงขึ้น เมื่อฝนตกมาก ประตูน้ำบริเวณคลองพระโขนงจะปิดลง เพื่อลดระดับน้ำในคลองพระโขนง มิให้ท่วมบ้านเรือน ทำให้ระดับน้ำในคลองตะเข็บและคลองสองห้องลดลงด้วย ทำให้ในบางวันในฤดูฝนน้ำเสียจากกองมูลฝอยที่ไหลล้นออกมาตามผิวดิน และทางท่อระบายน้ำไม่ถูกเจือจางหรือถูกเจือจางน้อยมากด้วยน้ำในคลองตะเข็บและคลองสองห้อง และเมื่อเปิดประตูน้ำ ปริมาณน้ำในคลองพระโขนงจะดันเข้าสู่คลองสองห้องและคลองตะเข็บ ทำให้บริเวณเหนือคลองสองห้อง และคลองตะเข็บ มีสีดำขุ่นของน้ำเสียจากกองมูลฝอยเป็นระยะทางหลายร้อยเมตร

การตรวจสอบคุณภาพน้ำในภาคสนามโดยทั่วไปอย่างคร่าวๆ พบว่าคุณภาพน้ำทั้งในคลองตะเข็บ คลองสองห้อง คลองพระโขนง อยู่ในระดับคุณภาพน้ำปานกลางเป็นส่วนใหญ่ จนถึงต่ำในบางช่วงของฤดูฝน

2. สถานีกำจัดมูลฝอยหนองแขม ซอยเพชรเกษม 104 ถนนเพชรเกษม เขตหนองแขม

กรุงเทพมหานคร มีพื้นที่ทั้งหมด 463 ไร่ เปิดดำเนินการกำจัดมูลฝอยภายใต้การควบคุมของ
สำนักวิชาความสะอาด กรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 ประกอบด้วย

- โรงงานกำจัดมูลฝอยโดยการเผาขนาด 1,280 ตันต่อวัน จำนวน 1 โรง
- โรงงานผลิตปุ๋ยจากกองมูลฝอยขนาด 60-70 ตันต่อวัน จำนวน 1 โรง
- โรงงานกำจัดสิ่งปฏิกูล จำนวน 1 โรง
- ลานกองมูลฝอย จำนวน 1 ลาน

จะมีมูลฝอยจากเขตต่างๆ ในกรุงเทพมหานคร เข้ามาประมาณวันละ 2,500 ตัน (สำนักวิชาความสะอาด กทม, 2535) ประมาณร้อยละ 30 ของมูลฝอยจำนวนนี้จะถูกขนย้าย โดยทางรถยนต์จากสถานีขนถ่ายมูลฝอยแห่งนี้ ไปดำเนินการกำจัดโดยวิธีฝังกลบแบบถูกสุขลักษณะ (Sanitary landfill) ที่อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ซึ่งดำเนินการโดยบริษัทเอกชน ภายใต้การควบคุมของสำนักวิชาความสะอาด กรุงเทพมหานคร เช่นเดียวกัน

ในบริเวณสถานกำจัดมูลฝอยหนองแขม จะไม่มีบ่อบกน้ำชะมูลฝอยเฉพาะเป็นการชัดเจน เป็นสัดส่วนเหมือนสถานกำจัดมูลฝอยอ่อนนุช แต่จะมีแอ่งน้ำซึ่งเป็นหลุมต่ำด้านหลังโรงงานผลิตปุ๋ย เป็นบ่อรับน้ำเสียแทน ดังรูปที่ 3.2 ในช่วงฝนตกปริมาณน้ำชะมูลฝอยจะไหลล้นออกนอกแอ่งน้ำและไหลไปตามผิวดิน ซึ่งน้ำชะมูลฝอยจะไหลไปตามหน้าดินลงสู่ที่ดินของชาวบ้านข้างเคียงรวมทั้งบ่อดินขนาดใหญ่ด้านหลังกองมูลฝอย แต่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำในบ่อดินในระดับต่ำ ยกเว้นจะพบเห็นสีของน้ำเป็นสีน้ำตาลเข้ม จนชาวบ้านในละแวกนั้นไม่กล้านำน้ำจากบ่อดินแห่งนี้มาใช้ประโยชน์

ทางด้านหน้าของกองมูลฝอย ทางสถานกำจัดมูลฝอยหนองแขมจะทำการขุดร่องน้ำรอบๆ กองมูลฝอย เพื่อเป็นการช่วยระบายน้ำจากแอ่งน้ำ ซึ่งล้นออกไปอีกทางหนึ่ง ซึ่งจะไปที่ว่มพื้นที่ในสถานกำจัดมูลฝอยเองและไหลผ่านหน้าดินลงสู่คลองเจริญสุข ซึ่งไหลผ่านภายในสถานกำจัดมูลฝอยเอง และทางตอนเหนือของคลองเจริญสุขจะมีกองมูลฝอยเก่าอยู่ ซึ่งกำลังดำเนินการขนย้ายออก มีคันดินสูงขวางกั้นอยู่ชั้นหนึ่ง บ้านเรือนประชาชนจะปลูกอยู่ตลอดริมคลองเจริญสุข จนจรดคลองมหาสารและคลองทวีวัฒนาทั้งสองด้าน

โดยรอบๆ พื้นที่ด้านนอกสถานกำจัดมูลฝอยหนองแขม จะเป็นสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 โทรเร็นคลองบางแกว และบ้านเรือนของประชาชนที่มีอาชีพเกี่ยวข้องกับการจัดการมูลฝอย เช่น การคัดแยกกระดาษ โลหะ พลาสติก ขวด บางส่วนยังเป็นทุ่งนาร้างมีการเลี้ยงวัว ซึ่งพบ

รูปที่ 3.1 แสดงบริเวณบ่อพักน้ำชะมูลฝอยในสถานกำจัดมูลฝอยอ่อนนุช

รูปที่ 3.2 แสดงบริเวณบ่อพักน้ำชะมูลฝอยในสถานกำจัดมูลฝอยหนองแขม

อยู่ทางทิศเหนือของกองมูลฝอย ทางด้านคลองทวีวัฒนาจะพบบ้านเรือน หมู่บ้านจัดสรร โรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลาง ตั้งอยู่ตามริมคลองตลอดแนว ซึ่งใช้คลองเป็นทางระบายน้ำเสียทั้งสิ้น สภาพน้ำในคลอง ทั้งคลองเจริญสุข คลองมหาสาร และคลองทวีวัฒนา จะส่งกลิ่นเหม็นมีสีดำคล้ำ โดยเฉพาะคลองทวีวัฒนาจะมีผักตบชวาลอยอยู่หนาแน่นจนปิดเส้นทางคมนาคม และไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ น้ำในคลองมหาสาร และคลองทวีวัฒนาจะไหลลงทิศใต้ไปบรรจบกับคลองภาษีเจริญต่อไป

การกำหนดสถานีเก็บตัวอย่างดินตะกอน

การกำหนดสถานีเก็บตัวอย่างดินตะกอนทั้ง 2 สถานี ได้ใช้ทิศทางการไหลของน้ำในคลองเป็นหลัก เพื่อเป็นการสันนิษฐานแนวโน้มของการพัฒนาและตกตะกอนในดินตะกอนของโลหะหนัก ปรอก แคลเซียม แมงกานีส ตามแนวทางการไหลของน้ำ และได้กำหนดจุดอ้างอิง (Reference point) เพื่อใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงพื้นฐานของปริมาณการปนเปื้อนของโลหะหนักในน้ำและในดินตะกอนจากการปนเปื้อนตามธรรมชาติ บริเวณเหนือคลอง เพื่อเป็นการชี้ให้เห็นผลชัดเจนในการวิเคราะห์ว่า ทางน้ำสาธารณะเหล่านี้จะได้รับผลกระทบโดยตรงหรือไม่จากสถานีกำจัดมูลฝอยทั้ง 2 สถานี

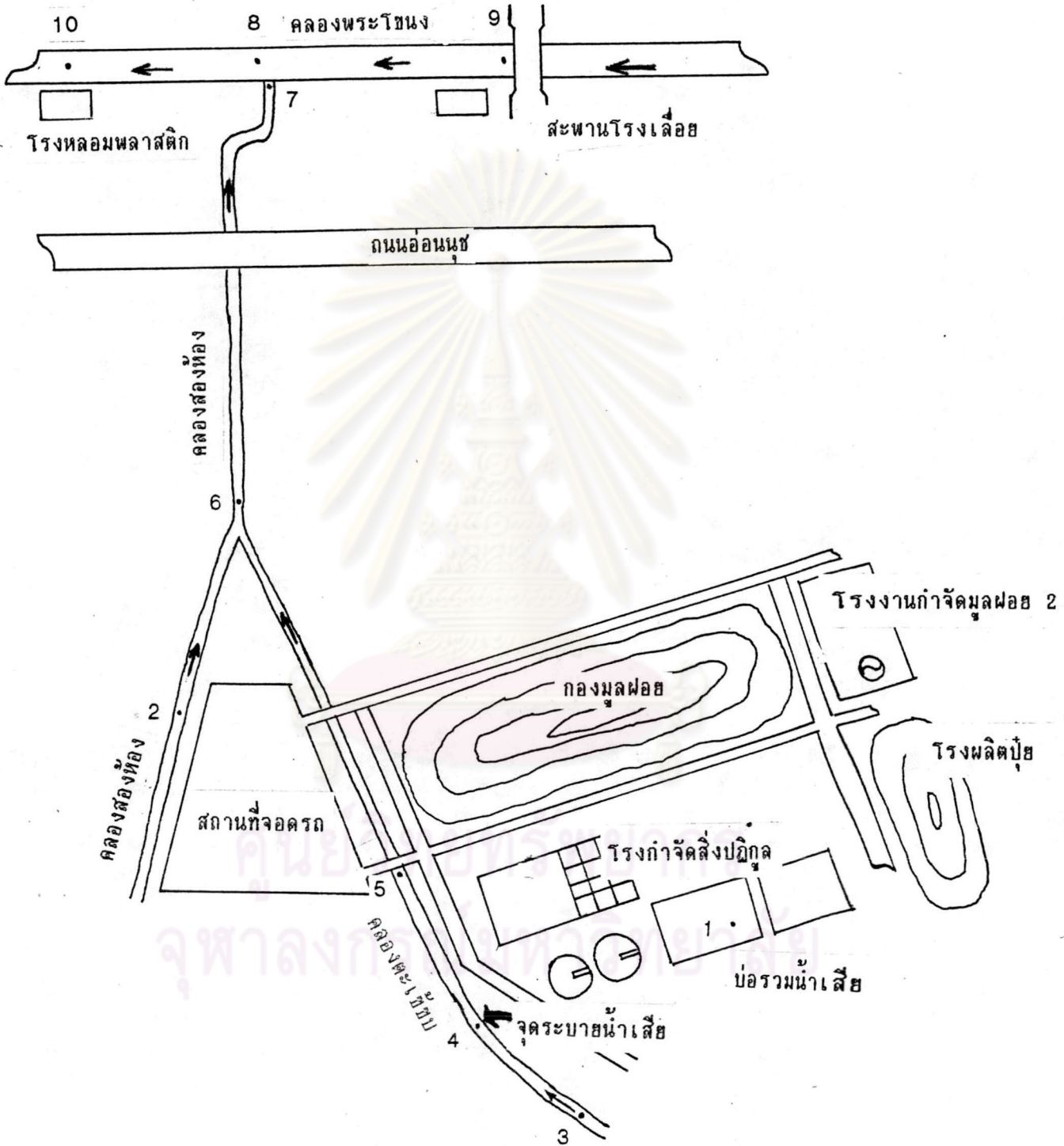
สถานีกำจัดมูลฝอยอ่อนนุช

ได้กำหนดสถานีเก็บตัวอย่างทั้งสิ้น 10 สถานี แบ่งเป็นภายในบ่อพักน้ำชะมูลฝอย 1 สถานี คลองตะเข้ขบ 3 สถานี คลองสองห้อง 3 สถานี คลองพระโขนง 3 สถานี โดยมีรายละเอียดดังนี้ (ดังรูปที่ 3.3)

สถานีที่ 1 อยู่ในบริเวณบ่อพักน้ำชะมูลฝอยรวม ถือเป็นตัวแทนของน้ำเสียที่ถูกระบายโดยตรงจากกองมูลฝอย

สถานีที่ 2 อยู่ในบริเวณเหนือคลองสองห้องก่อนเชื่อมกับคลองตะเข้ขบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงพื้นฐานสำหรับคลองสองห้องก่อนเชื่อมกับคลองตะเข้ขบ

สถานีที่ 3 บริเวณคลองตะเข้ขบเหนือจุดที่พบว่ามีการระบายน้ำเสีย จากกองมูลฝอยจากทางท่อระบาย และจากการไหลตามผิวดิน เพื่อใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงพื้นฐานสำหรับคลอง

รูปที่ 3.3 แสดงจุดเก็บตัวอย่างจากสถานกำจัดมูลฝอยอ่อนนุชและบริเวณแหล่งน้ำใกล้เคียง

ตะเข็บ

สถานที่ 4 บริเวณที่มีการระบายน้ำเสียโดยตรง ห่างจากสถานที่ 3 ประมาณ 25 เมตร

สถานที่ 5 บริเวณทางเชื่อมระหว่างลานกองมูลฝอยและลานจอดรถ เป็นจุดที่ใช้พิจารณาการนำพาปริมาณโลหะหนักในดินตะกอนที่มีการไหลมาตามกระแสน้ำ และตกตะกอนลงว่ามีปริมาณมากน้อยเท่าใด อยู่ห่างจากสถานที่ 4 ประมาณ 100 เมตร

สถานที่ 6 บริเวณทางเชื่อมระหว่างคลองตะเข็บ และคลองสองห้อง เพื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสะสมของโลหะหนัก หลังจากทางน้ำทั้งสองมาเชื่อมกัน

สถานที่ 7 บริเวณเกือบถึงทางออกสู่คลองพระโขนง เป็นการตรวจสอบปริมาณโลหะหนักที่สะสมในดินตะกอนตามทิศทางการไหลของน้ำ และใช้เป็นข้อมูลของคลองสองห้องก่อนออกสู่คลองพระโขนง

สถานที่ 8 บริเวณทางปากคลองสองห้อง ห่างจากสถานที่ 7 ประมาณ 25 เมตร เพื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสะสมของโลหะหนัก หลังจากคลองสองห้องและคลองพระโขนงมาบรรจบกัน

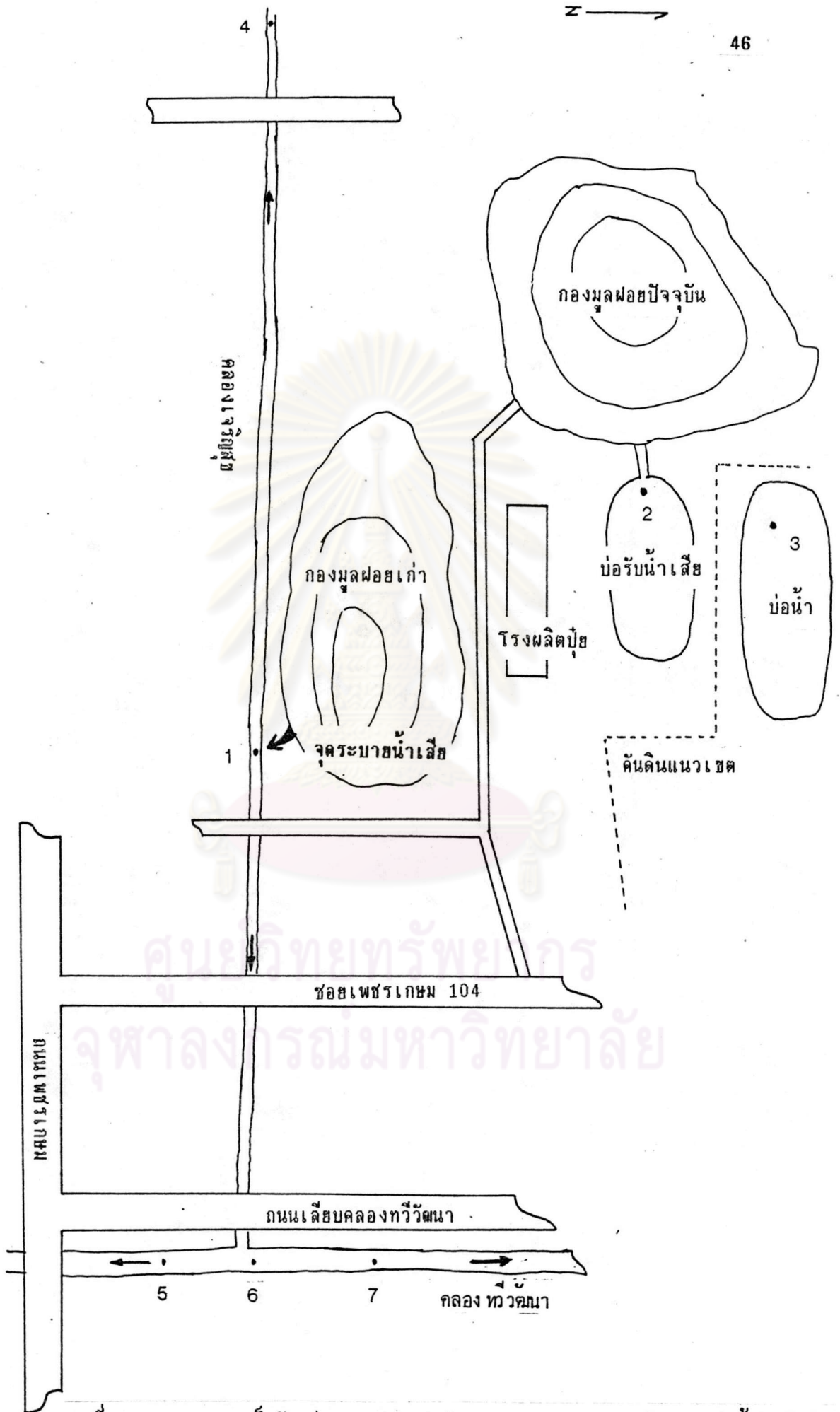
สถานที่ 9 บริเวณสะพานโรงเลื่อยใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับคลองพระโขนง ก่อนที่จะไหลไปสู่สถานที่ 8 และ 10

สถานที่ 10 บริเวณท้ายน้ำหน้าโรงงานหลอมพลาสติกหลังจากจุดเชื่อมระหว่างคลองสองห้อง และคลองพระโขนง เพื่อใช้เป็นข้อมูลตรวจสอบปริมาณโลหะหนักที่สะสมในดินตะกอนว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะใด

สถานีกำจัดมูลฝอยหนองแวม

ได้กำหนดสถานีเก็บตัวอย่างทั้งสิ้น 7 สถานี แบ่งเป็นภายในแอ่งรับน้ำที่ลุ่มต่ำ 1 สถานี คลองเจริญสุข 2 สถานี บ่อดินด้านหลังกองมูลฝอย 1 สถานี คลองทิวัดนา 3 สถานี โดยมีรายละเอียดดังนี้ (ดังรูปที่ 3.4)

สถานที่ 1 บริเวณคลองเจริญสุขช่วงที่ไหลผ่านกองมูลฝอย ซึ่งเป็นจุดที่มีการรับน้ำเสียโดยตรง และติดอยู่กับบริเวณกองมูลฝอยเก่าซึ่งปัจจุบันไม่ได้ใช้แล้ว จะมีพืชขึ้นโดยตลอด ปกคลุมผิวหน้าคลอง และมีปริมาณเศษขยะจำนวนมาก

รูปที่ 3.4 แสดงจุดเก็บตัวอย่างจากสถานกำจัดมูลฝอยหนองแขมและบริเวณแหล่งน้ำใกล้เคียง

สถานที่ 2 บริเวณบ่อรับน้ำเสีย ภายในสถานกำจัดมูลฝอยหลังโรงงานผลิตปุ๋ย ถือเป็นตัวแทนของน้ำเสียที่ไหลจากกองมูลฝอยโดยตรง

สถานที่ 3 บริเวณบ่อดินเก่านอกสถานกำจัดมูลฝอย เป็นพื้นที่เอกราช มีปริมาณน้ำเต็มบ่อมีความลึกและกว้างมาก ใช้เป็นข้อมูลสำหรับพิจารณาถึงผลกระทบที่อาจจะได้รับต่อเนืองจากชาวบ้านใกล้เคียงใช้น้ำในบ่อเพื่อการเลี้ยงสัตว์ และเพื่อการอย่างอื่นบ้างเล็กน้อย

สถานที่ 4 บริเวณตอนท้ายน้ำของคลองเจริญสุข ห่างจากสถานที่ 1 ประมาณ 1.5 กิโลเมตร ช่วงซอยเพชรเกษม 110 ตลอดระยะทางจะมีวัชพืชปกคลุมหนาแน่น ใช้สำหรับการเปลี่ยนแปลงของปริมาณโลหะหนักในดินตะกอน ที่สะสมตามทิศทางการไหลของน้ำ

สถานที่ 5 บริเวณต้นน้ำคลองทวีวัฒนา ใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงพื้นฐานของคลองทวีวัฒนา

สถานที่ 6 บริเวณปากคลองเจริญสุขตอนที่เชื่อมกับคลองทวีวัฒนา เพื่อใช้เป็นข้อมูลพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของปริมาณโลหะหนัก ในกรณีน้ำจากคลองเจริญสุขระบายลงสู่คลองทวีวัฒนา ตลอดระยะทางของคลองทวีวัฒนามีผักตบชวาปกคลุมหนาแน่น

สถานที่ 7 บริเวณท้ายน้ำคลองทวีวัฒนา เพื่อสังเกตการเปลี่ยนแปลงปริมาณโลหะหนักที่ถูกระดมในดินตะกอนของคลองทวีวัฒนา ห่างจากสถานที่ 6 ประมาณ 100 เมตร

การเก็บตัวอย่างดินตะกอน

ภายในบ่อพักน้ำชะมูลฝอย จะเกิดการสะสมและตกตะกอนของอินทรีย์สารในปริมาณมาก เนื่องจากเป็นบ่อที่มีน้ำขังอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา และอยู่ในสภาพไร้ออกซิเจน (Anaerobic condition) ทั้งนี้เพราะจุลินทรีย์มีกิจกรรมย่อยสลายอินทรีย์สารที่คั่งค้างเอง ดินตะกอนที่เกิดขึ้นภายในบ่อพักน้ำชะมูลฝอย จึงเป็นดินตะกอนอินทรีย์เสียส่วนใหญ่ ส่วนดินตะกอนภายนอกสถานกำจัดมูลฝอยทั้ง 2 สถานที่ เป็นดินตะกอนตามธรรมชาติที่มีองค์ประกอบในดินเป็นร้อยละ Sand: Silt: Clay

การเก็บตัวอย่างดินตะกอนจะใช้เครื่องมือช่วยในการเก็บ ได้แก่ grab sampler เก็บดินตะกอนจากท้องน้ำ ตามสถานีเก็บตัวอย่างที่กำหนดไว้ข้างต้น

การเก็บรักษาตัวอย่างดินตะกอนหลังจากเก็บดินตะกอนจากท้องน้ำแล้ว จะเก็บโดยใส่

ถุงพลาสติกสีดำเพื่อป้องกันแสงแดด ก่อนนำมาตากแห้งโดยวิธี air dry

จำนวนตัวอย่างทั้งหมดที่เก็บมา จะนำมาทำให้แห้งโดยวิธี air dry และบดละเอียด เก็บไว้ทำการวิเคราะห์หาปริมาณปรอท แคดเมียม แมงกานีส ปริมาณอินทรีย์วัตถุในดิน CEC องค์ประกอบของเนื้อดิน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์หาปริมาณปรอท แคดเมียม แมงกานีส

ในการศึกษาครั้งนี้จะทำการวิเคราะห์หาปริมาณปรอท แคดเมียม แมงกานีสทั้งหมดจากดินตะกอน โดยใช้เครื่องมือ Flame Atomic Absorption Spectrophotometry (Flame AAS) ที่ศูนย์เครื่องมือวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิธีการวิเคราะห์

การวิเคราะห์หาปริมาณปรอทในดินตะกอน

- นำตัวอย่างดินตะกอนซึ่งผ่านการผึ่งให้แห้งและบดละเอียดแล้ว 5 กรัม เติมกรดไนตริกเข้มข้น (HNO_3 conc.) 20 มิลลิลิตร ลงในบีกเกอร์ขนาด 15 ลูกบาศก์เซนติเมตร แล้วนำมา digest ที่อุณหภูมิ 85-90 องศาเซลเซียส 2 ชั่วโมงบน hot plate ทิ้งให้เย็นที่อุณหภูมิห้องแล้วล้างบีกเกอร์ด้วยน้ำกลั่น 60-70 มิลลิลิตร
- กรองตัวอย่างดินที่ได้จากข้อ 1 ด้วยกระดาษกรอง (#42) แล้วปรับปริมาตรสารละลายที่กรองได้ ด้วยน้ำกลั่นให้เป็น 100 มิลลิลิตร
- เติมกรดซัลฟิวริกเข้มข้น (H_2SO_4 conc.) ลงไป 5 มิลลิลิตร และกรดไนตริกเข้มข้น (HNO_3 conc.) 2.5 มิลลิลิตร
- เติมสารละลายโพแทสเซียมเปอร์แมงกาเนต (KMnO_4) 5 มิลลิลิตร ตั้งทิ้งไว้ 15 นาที หรือจนสารละลายสีที่ได้เป็นสีม่วงของเปอร์แมงกาเนตไม่เปลี่ยนแปลง
- เติมสารละลายโพแทสเซียมเปอร์ซัลเฟต ($\text{K}_2\text{S}_2\text{O}_8$) 5 มิลลิลิตร ตั้งทิ้งไว้ 30 นาที
- เติมสารละลายโซเดียมคลอไรด์-ไฮดรอกซีลามีเน่ ไฮโดรคลอไรด์ (NaCl -

Hydroxylamine hydrochloride) 2 มิลลิลิตร

7. นำสารละลายไปวัดหาปรอทด้วย Flameless AAS

การเตรียมสาร

1. สารละลายโปแตสเซียมเปอร์แมงกาเนต (KMnO_4) 6 % เตรียมโดยละลาย KMnO_4 ที่อบแล้วที่ 105 องศาเซลเซียส 1 ชั่วโมง 30 กรัม ในน้ำกลั่น 500 มิลลิลิตร
2. สารละลายโปแตสเซียมเปอร์ซัลเฟต ($\text{K}_2\text{S}_2\text{O}_8$) 5 % เตรียมโดยละลาย $\text{K}_2\text{S}_2\text{O}_8$ ที่อบแล้วที่ 105 องศาเซลเซียส 1 ชั่วโมง 25 กรัม ในน้ำกลั่น 500 มิลลิลิตร
3. สารละลายโซเดียมคลอไรด์ - ไฮดรอกซีลามีน ไฮโดรคลอไรด์ (NaCl -Hydroxylamine hydrochloride) 12 % เตรียมโดยละลายโซเดียมคลอไรด์ (NaCl) 30 กรัม และไฮดรอกซีลามีน ไฮโดรคลอไรด์ (Hydroxylamine hydrochloride) 30 กรัม ในน้ำกลั่น 500 มิลลิลิตร

การวิเคราะห์ปริมาณแคดเมียมและแมงกานีสในดินตะกอน

1. นำตัวอย่างดินตะกอนซึ่งผ่านการผึ่งให้แห้งแล้วบดละเอียด 5 กรัม เติมกรดซัลฟูริกเข้มข้น (H_2SO_4 conc.) และกรดไนตริกเข้มข้น (HNO_3 conc.) ในอัตราส่วน 2:1 ปริมาณ 50 มิลลิลิตร ตั้งทิ้งไว้ค้างคืนในตู้เย็น นำสารละลายที่ได้ไปต้มบน hot plate ที่อุณหภูมิ 160-200 องศาเซลเซียส จนได้สารละลายใส ตั้งทิ้งไว้ให้เย็น
2. เติมกรดไนตริกเข้มข้น (HNO_3 conc.) 10 มิลลิลิตร ต้มบน hot plate อีกครั้งจนได้สารละลายใส และดินตะกอนเป็นสีขาว
3. ถ้าดินตะกอนไม่เป็นสีขาว เติมไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์ (H_2O_2) 10 มิลลิลิตร ต้มสารละลายต่อจนได้สารละลายใสและดินตะกอนเป็นสีขาว
4. กรองสารละลายที่ได้ด้วยกระดาษกรอง (#42) ปริมาตรเป็น 100 มิลลิลิตร
5. นำสารละลายที่ได้ไปวัดปริมาณแคดเมียม และแมงกานีสด้วย Flameless AAS

การวิเคราะห์ลักษณะสมบัติของดิน

ลักษณะสมบัติ	วิธีวิเคราะห์
อุณหภูมิ	เทอร์โมมิเตอร์ (ในภาคสนาม)
pH	pH meter
ปริมาณอินทรีย์วัตถุในดิน	Walkly-Black method
CEC	Displacement-Distillation for Ammonium
Soil texture	Hydrometer

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย